

Załącznik

Do uchwały Nr XXVI/116/09
Rady Gminy w Szreńsku
z dnia 11 lutego 2009 r

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szreńsk

do roku 2015

Szreńsk 2009



Spis treści

WSTĘP	3
I. CEL I PROCES TWORZENIA GSRPS	4
Powiązanie z innymi dokumentami strategicznymi	6
II. CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
Podstawowe informacje o gminie	15
III. SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY	17
Diagnoza sytuacji społecznej	17
Problemy społeczne i ich przyczyny	24
Wyniki ankiety	26
IV. KIERUNKI ROZWOJU GMINY	29
Wizja	29
Cele Strategii.....	30
Cel 1. Stworzenie warunków do bezpiecznego i zdrowego stylu życia.....	32
Cel 2. Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej.....	33
Cel 3. Wyrównanie szans i aktywizacja	34
Cel 4. Wzmocnienie funkcji i znaczenia rodziny.....	36
Cel 5. Tworzenie nowych szans rozwoju	37
V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII	39
VI. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII	41
Monitoring i Ewaluacja.....	42
Aktualizacja strategii	43
Upowszechnienie i promocja SRPS.....	44
UWAGI KOŃCOWE	45
ZAŁĄCZNIKI	46

WSTĘP

Najbardziej pomocną rzeczą,
jaką możemy zrobić dla drugiej osoby,
to dopomóc jej w pomaganiu sobie.

L. M Brammer

Ważnym krokiem w rozwiązywaniu problemów społecznych jest aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (SRPS). Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągnięcia wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Strategia jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i działania związane z ich realizacją, które zarówno w najbliższym jak i w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii. Jako element żywy Strategia będzie podlegać ciągłym zmianom – będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część z przedstawionych w dokumencie straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej.

Strategia została przyjęta jako dokument przez Radę Gminy w dniu 06. 12. 06. Została opracowana na lata 2006-2013.

Niniejszy dokument jest aktualizacją Strategii do roku 2015.

I. CEL I PROCES TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SZEŃSK

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szeńsk jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, wynikającym z art. 17 pkt. 1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64 poz. 593).

Od 2006 r. Gmina Szeńsk posiada swoją Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Prezentowany dokument jest zaktualizowaną wersją poprzedniego opracowania. Aktualizacja Strategii wynika ze zmieniających się potrzeb oraz problemów społecznych, a także z uczestnictwa gminy w Poakcesyjnym Programie Wsparcia Obszarów Wiejskich finansowanym z Banku Światowego. W ramach tego programu świadczone są usługi społeczne dla dzieci i młodzieży oraz usługi łączone - dla społeczności lokalnej Gminy Szeńsk.

Początek procesu planowania stanowiło przygotowanie **ankiety** dla społeczności. Ankiety opracował Zespół Roboczy wspólnie z Moderatorem.

Ankietyzację przeprowadzono w miesiącach kwiecień-maj 2008r. Respondentów dobrano tak, aby zapewnić udział wszystkich grup społecznych, o czym świadczy charakterystyka osób, które odpowiedziały na pytania.

Ankiety rozprowadzono wśród mieszkańców gminy Szeńsk.

Grupa respondentów liczyła 100 osób, wróciły 72 ankiety. Podsumowanie ankiety znajduje się w rozdz. III 3. 2 Problemy społeczne.

Kolejnym krokiem było przeprowadzenie warsztatów aktualizacji. Proces ten wspierany był przez Konsultanta Regionalnego PPWOW, Mirosława Warowickiego i Moderatorkę, Monikę Hausman-Pniewską.

Odbyły się 3 **spotkania warsztatowe**: 20. 10. 08r. do 27. 11. 08r.

Prace nad Strategią oraz formami rozwiązywania problemów społecznych obejmowały następujące etapy:

- *Warsztat "A"* - uczestnicy określili swoje oczekiwania i motywacje dotyczące uczestnictwa w warsztatach, wskazali, jakie zjawiska społeczne są problemami w gminie oraz wskazali zasoby w społeczności lokalnej sprzyjające rozwiązywaniu tych problemów. Wskazane

również zostały braki w zakresie świadczenia usług społecznych w gminie. Na tej podstawie zdiagnozowano sytuację społeczną w gminie, a następnie sformułowano propozycję wizji rozwoju społecznego gminy.

- *Warsztat "B/C"* – uczestnicy zaakceptowali wizję rozwoju społecznego Gminy Sześć. Określone zostały potrzeby społeczne, których spełnienie poprawi jakość życia mieszkańców. Analizowano problemy społeczne, a także wskazane zostały zasoby poza instytucjonalne oraz instytucje/organizacje działające na terenie gminy, które mogą sprzyjać ich rozwiązywaniu. Określony również został stopień integracji społecznej.
- *Warsztat "C/D"* – wskazano pięć celów głównych a następnie zdefiniowano odpowiednie dla nich cele strategiczne i operacyjne oraz działania służące ich realizacji.

Ludzie pracujący razem, jako jedna grupa,
potrafią dokonać rzeczy, których osiągnięcie
nie śniło się nikomu z osobna.

Franklin D. Roosevelt

Prace nad dokumentem miały charakter uspołeczniony. Udział w nich wzięli przedstawiciele różnych środowisk: rolników, nauczycieli, pracowników służby zdrowia, studentów a także pracownicy Urzędu Gminy, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Biblioteki Publicznej, lekarz, osoby bezrobotne oraz kierownik Posterunku Policji. W opracowaniu strategii udział brali również przedstawiciele różnych grup wiekowych: młodzież, osoby dorosłe i starsze. Zróżnicowany skład grupy sumujący wiedzę, doświadczenie i kompetencje pozwala kompleksowo spojrzeć na problem.

Zarządzeniem Wójta Gminy nr 55a z dn. 07. 08. 08. powołany został Zespół Roboczyds. Aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sześć w składzie:

- Elżbieta Dejewska – przewodnicząca (Dyrektor GOK)
- Katarzyna Wójciak – zastępca (Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej)
- Krystyna Biegańska – sekretarz (Dyrektor SP Miączyn Duży)
- Tomasz Jastrzębski – członek (nauczyciel)
- Krzysztof Olech – członek (lekarz)

Lista wszystkich osób i organizacji w Załączniku.

Zaproszeni przedstawiciele różnych środowisk wypowiedzieli się i decydowali o sprawach społeczności lokalnej, w ten sposób umożliwiona została partycypacja społeczna i bezpośredni wpływ zwykłych ludzi na swoje sprawy.

Powiązanie z innymi dokumentami strategicznymi:

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsidiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pozostają w zgodności z celami głównych dokumentów strategicznych na poziomie krajowym.

1. **Program Polityki Prorodzinnej Państwa**, przyjęty przez Radę Ministrów w listopadzie 1999 roku, podkreślający znaczenie podstawowej komórki społecznej, konieczność stwarzania szans dzieciom i młodzieży oraz zapobiegania marginalizacji rodzin, poprzez między innymi:

- poprawę kondycji finansowej rodzin, zwiększając ich aktywność własną oraz udzielając materialnego wsparcia rodzinom, znajdującym się w trudnej sytuacji,
- poprawę warunków mieszkaniowych, co wiąże się z polepszeniem sytuacji mieszkaniowej, z uzyskaniem własnego mieszkania oraz pomocą w jego utrzymaniu,
- wychowanie młodego pokolenia, a w tym między innymi pomoc rodzinie w wychowaniu dzieci i młodzieży, zwiększenie wychowawczej roli szkoły i współpraca szkoły z rodzicami, zwiększenie dostępności młodzieży do szkół średnich i wyższych, przeciwdziałanie zjawiskom patologii wśród dzieci i młodzieży,
- poprawę stanu zdrowia rodzin z uwzględnieniem edukacji ekologicznej, zdrowotnej i promocji zdrowia,
- pomoc rodzinom z osobami niepełnosprawnymi nie tylko w opiece nad tymi osobami, ale również poprzez stworzenie warunków do udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wsparcie finansowe, działania na rzecz usuwania barier architektonicznych i urbanistycznych,
- opiekę nad dzieckiem, w tym rozszerzanie różnych form opieki pozarodzinnej np.: świetlic, klubów, a w przypadku braku opieki ze strony rodziny biologicznej rozwijanie i zapewnienie form rodzinnej opieki zastępczej,
- pomoc rodzinom zagrożonym dysfunkcjami poszerzając wachlarz pomocy wielozakresowej.

2. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 formułuje trzy cele strategiczne:

1. Utrzymanie kraju na ścieżce wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.
2. Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.
3. Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Transformacja ustrojowa w latach 1989-2004 wiązała się z występowaniem negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych. Wysokie bezrobocie, pogłębiające i poszerzające się ubóstwo, wykluczenie społeczne, dezintegracja społeczna, marginalizacja wielu wspólnot lokalnych i

peryferyzacja niektórych regionów stanowią zagrożenie i przeszkodę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz stają się źródłem konfliktów społecznych. Jednocześnie zjawiska te ograniczają potencjał rozwojowy gospodarki i możliwości awansu cywilizacyjnego. Stąd rozwój społeczno-gospodarczy musi respektować m.in. zasadę zrównoważonego rozwoju. Miarami realizacji tego celu będą: zróżnicowanie poziomu dochodów i rozwoju regionalnego oraz dostępność komunikacyjna do regionów peryferyjnych.

3. Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 r. Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 r. Krajowy Plan Działania uwzględnia priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one z analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym. Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji prawa do edukacji są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze

dostosowanie do potrzeb rynku pracy;

- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji prawa do zabezpieczenia socjalnego:

radikalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;

- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej

cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji prawa do pracy:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami zdrowia publicznego.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorzady terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

4. Krajowy Plan Działania na Rzecz Integracji Społecznej

Krajowy Plan Działania na Rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągnięcia integracji społecznej w europejskim modelu społecznym. W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych

na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;

- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

5. Krajowa Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013

Strategia wskazuje obszary polityki społecznej, na które należy skierować szczególną uwagę, następnie sformułowanie priorytetów i celów, opisanie zadań, czyli określenie instrumentów polityki społecznej, dzięki którym możliwe będzie zrealizowanie zakładanych celów, a także wskazanie źródeł finansowania.

W strategii kilka priorytetów jest szczególnie istotnych dla SRPS:

Priorytet 1: Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

1.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego.

1.3. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze

1.5. Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne i kulturalne.

1.7. Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i

młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.

Priorytet 2. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej

2.2. Rozwój zatrudnienia socjalnego, w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu

Priorytet 3 - Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych

3.3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych

Priorytet 4 - Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie

4.1. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.

4.3. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym

Priorytet 6 - Partnerstwo publiczno-społeczne podstawą rozwoju usług społecznych.

6.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych.

6. Program Operacyjny Kapitał Ludzki (POKL):

Cele i kierunki działań przewidziane do realizacji w Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych korespondują z celem głównym przewidzianym w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki (PO KL), który stanowi jeden z elementów systemu realizacyjnego Narodowej Strategii Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013) na lata 2007-2013, których celem strategicznym jest: przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrost zatrudnienia oraz zwiększenie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z krajami Unii Europejskiej. Cel strategiczny NSS (NSRO) będzie osiągniany poprzez realizację celów horyzontalnych, wynikających z wyzwań Strategii Lizbońskiej, Strategicznych Wytycznych Wspólnoty oraz wniosków z analizy słabych i mocnych stron polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans i zagrożeń.

NSS zakłada realizację następujących celów horyzontalnych:

1. Tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.
2. Wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

3. Podniesienie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw, w tym w szczególności w sektorze usług.
4. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
5. Rozwój obszarów wiejskich.

7. Wojewódzka Strategia Rozwoju Pomocy Społecznej

Generalnymi celami strategii województwa mazowieckiego jest między innymi:

1. Podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie.
2. Tworzenie mechanizmów wychodzenia z bezdomności i zapobiegających przechodzeniu osób ubogich w stan bezdomności.
3. Zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu, promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających temu zachowaniu.
4. Ograniczanie używania i dostępności do narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów.
5. Podniesienie jakości życia osób starych, zaspokajanie ich potrzeb poprzez spójne i skoordynowane działania podmiotów mających wpływ na realizację regionalnej polityki społecznej.
6. Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, wspieranej przez realizację sektorowych i regionalnych programów.
7. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Przyjmując ww. założenia wskazano strategiczne kierunki działania pomocy społecznej w województwie mazowieckim:

8. Strategia rozwoju powiatu mławskiego

Głównymi celami Strategii są następujące zagadnienia:

1. Rozwój gospodarki, infrastruktury i zasobów ludzkich

2. Rozwój sektora rolnego i obszarów wiejskich
3. Rozwój oświaty, kultury i turystyki

9. Strategii Rozwoju Gminy Szreńsk na lata 2005-2015. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wiąże się z następującymi priorytetami Strategii Rozwoju Gminy Szreńsk na lata 2005-2015:

- rozwój wiedzy, dostęp do informacji i poszerzenia dialogu społecznego,
- poprawa dostępu mieszkańców wsi do infrastruktury technicznej i społecznej oraz zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich.

Priorytety określone są poprzez następujące **cele długookresowe**:

1. Dostosowanie zasobów wiedzy mieszkańców do wymogów regionalnego rynku pracy.
2. Wykreowanie systemu porozumiewania się i współpracy uczestników życia społecznego i ekonomicznego.
3. Rozbudowa lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.
4. Odbudowa i ochrona dziedzictwa kulturowego obszarów wiejskich.

oraz **cele średniookresowe**:

1. Zwiększenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców.
2. Promowanie wiedzy na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy.
3. Zapewnienie właściwego przepływu informacji pomiędzy administracją publiczną i samorządem gminnym a społecznością lokalną.
4. Ułatwienie dostępu do kultury i atrakcji turystyczno-wypoczynkowych.

Celem nadrzędnym przy opracowaniu Strategii było nadanie kierunków w prowadzeniu przedsięwzięć w zakresie polityki społecznej dla całej gminy. Zamysłem przy tworzeniu strategii było nadanie działaniom gminy trzech równorzędnych kierunków. Dążenie do poprawy jakości życia nie jest bowiem skuteczne bez jednoczesnych działań na rzecz:

1. zapobiegania powstawaniu problemów społecznych, a więc aktywizowania i pobudzania do działań społeczności lokalnych

2. przeciwdziałania istniejącym już problemom

3. zwiększenie oddziaływania instytucjonalnego, bez którego nie można oczekiwać powodzenia w stałej i nieprzerwanej pracy.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Podstawowe informacje o gminie

Położenie geograficzne

Gmina Sześć położona jest w części województwa mazowieckiego, w powiecie mławskim, w dolinie rzeki Mławki przy trasie Mława – Płock. Ogólna powierzchnia ewidencyjna gminy ogółem wynosi 10966 ha (110 km²), co stanowi 9,39% powierzchni powiatu mławskiego. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które łącznie zajmują 8984 ha (82,1% powierzchni gminy), lasy i grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 1451 ha, co stanowi zaledwie 13,3% powierzchni gminy, pozostałe grunty w tym nieużytki stanowią powierzchnię 503 ha (4,6%).

Sąsiednie gminy to: Radzanów, Strzegowo, Wiśniewo, Lipowiec Kościelny znajdujące się w powiecie mławskim oraz Biezuń, Żuromin i Kuczbork z powiatu żuromińskiego. Gmina posiada podstawowe instytucje i urzędy oraz dobrą sieć dróg komunikacyjnych, co daje możliwość bezpośredniego połączenia PKS z Warszawą, Olsztynem, Płockiem, Mławą i Żurominem. Odległość od ważniejszych miejscowości i większych miast wg głównych szlaków komunikacyjnych to: od Mławy 25 km, od Żuromina 17 km, od Płocka 70 km, od Warszawy 120 km, od Olsztyna 115 km.

Gmina Sześć leży w zasięgu Równiny Raciąskiej, wchodzącej w skład Niziny Północnomazowieckiej, która jest częścią Nizin Środkowopolskich. Najwyższe wzniesienie terenu 170,0 m n. p. m. leży w północnej części gminy we wsi Krzywki Piaski w zasięgu moreny czołowej. Najniższy obszar 113,3 m n. p. m. leży w dolinie rzeki Mławki w południowo – zachodniej części gminy – wieś Pączkowo. W zasięgu gminy można wydzielić dwa zasadnicze typy rzeźb. W części północnej, zachodniej, południowej i południowo – wschodniej rzeźba falista, przechodząca w pagórkowatą, obejmuje swym zasięgiem około 50% powierzchni gminy. W części środkowej, południowo – zachodniej i wschodniej występuje rzeźba płasko równinna obejmująca swym zasięgiem pozostałą powierzchnię gminy. Jest to rozległa dolina rzeki Mławki wraz z licznymi dolinami jej dopływów.

Demografia

Gmina Szeńsk liczy 4650 mieszkańców (na dzień 08. 12. 2008). Gęstość zaludnienia wynosi 43, 19 osób/km². Liczbę ludności na przestrzeni ostatnich lat przedstawia Tabela 1.

Tabela 1. Osoby zameldowane w Gminie Szeńsk w latach 2005-2007

Zameldowani	2005	2006	2007
Kobiety	2286	2295	2304
Mężczyźni	2278	2269	2290
Razem	4564	4564	4594

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego, Spraw Obywatelskich i Ewidencji Ludności w Szeńsku

Strukturę wieku zamieszkałej ludności przedstawia Tabela 2. **Tabela 2. Osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym w Gminie Szeńsk w 2007r.**

Wiek	Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym
Kobiety	601	1252	451
Mężczyźni	581	1448	218
Razem	1182	2700	669

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego, Spraw Obywatelskich i Ewidencji Ludności w Szeńsku

W Gminie Szeńsk nie występuje zjawisko „starzenia się społeczeństwa”. Świadczy o tym zdecydowanie większa liczba osób w wieku przedprodukcyjnym niż w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Ruch naturalny w latach 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Ogółem urodzenia	39	51	54
Ogółem zgony	50	57	43
Przyrost naturalny ogółem	-11	-6	11

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego Spraw Obywatelskich i Ewidencji Ludności w Szreńsku.

Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwować można wzrost liczby urodzeń. Do 2006r. przyrost naturalny był jednak ujemny. Natomiast w 2007 roku było więcej urodzeń niż zgonów, co świadczy o dodatnim przyroście naturalnym.

III. SYTUACJA SPOŁECZNA GMINY

Diagnoza sytuacji społecznej

Rynek pracy i bezrobocie

W Gminie Szreńsk bezrobocie jest poważnym problemem społecznym. Świadczą o tym dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie. Dokładne dane dotyczące liczby bezrobotnych, z podziałem na kobiety i mężczyzn na przestrzeni 3 lat obrazuje Tabela 4.

Tabela 4. Zmiany w poziomie bezrobocia w Gminie Sześć

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Liczba bezrobotnych, w tym:	378	307	241
Kobiety	199	169	147
Mężczyźni	179	138	94

Źródło: PUP w Mławie

Tabela 5. Podział bezrobotnych z r. 2007 wg wykształcenia

Podstawowe	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne	Policealne	Średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Wyższe	Ogółem
39	24	1	1	17	7	5	94

Źródło: PUP w Mławie

Na przestrzeni ostatnich 3 lat zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych – o 178. Wynikać to może z podjęcia przez część mieszkańców prac interwencyjnych, wyjazdów zagranicznych oraz ukrytego bezrobocia. Wśród bezrobotnych wciąż dominują kobiety i osoby z niskim wykształceniem

Wielu bezrobotnych znajduje się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Są to m. in. osoby młode (do 25 roku życia), długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne: wielu nie ma prawa do zasiłku.

Na terenie Gminy Sześć wiele rodzin prowadzi gospodarstwa rolne. Jest to główne źródło utrzymania mieszkańców. Działalność gospodarcza pozarolnicza skupia się wokół usług i handlu. Najliczniejszą grupę stanowią usługi budowlane oraz usługi montażu i konstrukcji stalowych i naprawy pojazdów samochodowych. Usługi bardziej wyspecjalizowane i brakujące uzupełniają sąsiednie miasta, tj. Mława i Żuromin. Zarejestrowane podmioty to zdecydowana większość firmy jednoosobowe lub zatrudniające najbliższą rodzinę. Część mieszkańców znajduje zatrudnienie w przedsiębiorstwach (np. w sklepach), instytucjach, placówkach zlokalizowanych na terenie gminy (szkoły, Urząd Gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, NZOZ Sześć- Med.).

Największą jednostką produkcyjną na terenie miejscowości jest Spółka Akcyjna „Technokabel” w Warszawie Zakład Produkcyjny w Sześciu. Zakład istnieje od roku 1986 i produkuje przewody oraz kable do różnego rodzaju urządzeń i komputerów. Zatrudnia przeszło 100 osób.

Wielu mieszkańców zmuszonych jest jednak podejmować pracę poza obszarem gminy.

Edukacja

Na terenie Gminy Szreńsk znajdują się 3 placówki szkolne: Szkoła Podstawowa w Proszkowie, Szkoła Podstawowa w Miączynie Małym, Zespół Placówek Oświatowych w Szreńsku-obejmujący Przedszkole, Szkołę Podstawową i Gimnazjum.

Kadra pedagogiczna w placówkach oświatowych liczy 76 osób.

W gminie funkcjonują 4 oddziały klas, , 0'' –po jednym w szkołach w Proszkowie i w Miączynie Małym i dwa w Szreńsku. Działa też 1 oddział przedszkolny dla dzieci w wieku 3-5 lat w ZPO w Szreńsku.

Liczbę dzieci uczęszczających do szkół na terenie Gminy Szreńsk na przestrzeni 3 ostatnich lat szkolnych obrazuje Tabela 6.

Tabela 6. Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Szreńsk na przestrzeni 3 lat.

	2005-2006	2006-2007	2007-2008
SP Proszkowo	78	76	68
SP Miączyn	101	98	98
SP Szreńsk	309	295	261
SP Razem	488	469	427
Gimnazjum w Szreńsku	233	246	246
łącznie	721	715	673

Źródło: GZES w Szreńsku

Powyższe dane wskazują, że wraz z upływem lat spada liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych. Kontynuacja kształcenia na wyższym szczeblu edukacji odbywa się już poza terenem gminy. Szkoły mieszczą się w budynkach będących własnością Urzędu Gminy. Przy szkole w Szreńsku znajduje się boisko szkolne oraz sala gimnastyczna. Obiekty te są jednak

niepełnowymiarowe i nie są wystarczające do wynikających potrzeb.

W szkołach prowadzone są następujące zajęcia pozalekcyjne: SKS, koło informatyczne, PCK. Dzieci i młodzież korzystają z oferty takich zajęć Gminnego Ośrodka Kultury w Szreńsku pierwszej połowie r. 2008 prowadzone były następujące zajęcia: koło plastyczne, zajęcia teatralne, taniec nowoczesny, zajęcia muzyczne Młodzieżowej Orkiestry Dętej. W zajęciach tych uczestniczy około 80 osób, głównie ze Szreńska. Z innych miejscowości przyjeżdża niewiele osób. Spowodowane jest to problemem z dojazdem.

W kilku miejscowościach są świetlice, ale nie są wykorzystywane przez mieszkańców, ponieważ wymagają remontu i odpowiedniego wyposażenia. Część miejscowości nie posiada żadnego miejsca, gdzie mieszkańcy mogliby się spotykać

Pomoc społeczna

Instytucją organizującą pomoc społeczną w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Rodzinom, które znajdują się w trudnej sytuacji wypłacane są zasiłki stałe, okresowe, celowe, finansowane są składki zdrowotne i dożywianie dla dzieci oraz świadczone są usługi opiekuńcze.

Kwota przyznanych zasiłków w roku 2006 wynosiła 129215zł; w r. 2007 -127690zł; w r. 2008- 89270 zł. Istnieje więc tendencja malejąca.

Pomoc społeczna przyznawana jest rodzinom najczęściej z powodu ubóstwa, ale także bezrobocia, niepełnosprawności, alkoholizmu, długotrwałej choroby oraz zdarzeń losowych. Dokładne dane przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Liczba zasiłków przyznanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szreńsku w latach 2006-2008

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Liczba przyznanych zasiłków, w tym z tytułu:	456	401	205
Bezrobocia	116	127	66
Niepełnosprawności	34	43	36
Choroby	61	94	50
Alkoholizmu	21	12	6
Ubóstwa	120	15	3
Inne	104	110	44

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szreńsku

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2006 r. w porównaniu z rokiem 2008 znacznie się zmniejszyła. Przyznano o 251 zasiłków mniej niż w r. 2006. Znacznie zmniejszyło się również korzystanie z pomocy z tytułu bezrobocia oraz z tytułu ubóstwa. Na w miarę stałym poziomie utrzymuje się liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu niepełnosprawności. Wyraźna jest tendencja spadkowa. Jednak wciąż wysoka liczba rodzin pobierających świadczenia wskazuje na to, że wiele rodzin potrzebuje wsparcia i pomocy.

Wśród klientów GOPS-u sporą grupę stanowią osoby starsze (w wieku poprodukcyjnym). W r. 2007 grupa ta liczyła 669 mieszkańców gminy, z czego zdecydowana większość to kobiety. Stanowiło to 14, 70% ogółu mieszkańców. Często mieszkają oni samotnie, a opieka i pomoc ze strony GOPS-u wydaje się nie zaspakajać wszystkich ich potrzeb. Brakuje również oferty spędzania czasu np. Klubu Seniora.

Alkoholizm i przemoc w rodzinie

Gmina Sześć podejmuje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W Urzędzie Gminy działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania ustalone są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W związku z nadużywaniem alkoholu w r. 2005 Komisja przeprowadziła 8 rozmów interwencyjno-motywujących, z czego do sądu wystąpiono z 7 wnioskami o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. W kolejnych latach liczba rozmów wzrosła do 11 w r. 2007, utrzymywała się natomiast na tym samym poziomie liczba wniosków do sądu.

Rodziny, których dotyczy problem uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej 1 członka rodziny, otrzymują pomoc materialną z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szeću. W 2006 roku pomocy z tego tytułu udzielono 21 rodzinom, natomiast w kolejnych latach liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej zmniejszyła się do 6 w r. 2008.

W Gminie Szeću na przestrzeni lat 2005-2007 realizowano szkolne i środowiskowe programy profilaktyczne - „Broń się, nie trać wiary” ; warsztaty, „ Interwencja profilaktyczna wobec uczniów sięgających po środki psychoaktywne” ; „ Recepta na szczęście” ; wywiadówki profilaktyczne dla rodziców.

W 2007 roku w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 15 dzieci skierowano na kolonie z programem zajęć socjoterapeutycznych.

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

wykorzystano w 2005 roku 32885, 00zł. , w kolejnym roku 40560, 00, natomiast w2007 roku 36700, 00 zł. , w tym 1800 zł. na przeciwdziałanie narkomanii.

Innym problemem jest występowanie przemocy domowej, często związanej z nadużywaniem alkoholu. Wg danych Posterunku Policji w Szreńsku do r. 2006 ilość interwencji policji związanych ze stosowaniem przemocy przez członków rodzin wzrastała. Także ilość procedur **Niebieskiej Karty** zakładanych dla rodzin poszkodowanych w wyniku przemocy drastycznie się zwiększyła-z **5 w r. 2005 do 12 w r. 2006**. W roku **2007** liczba takich kart znacznie **zmaląła do 3**.

Sytuacja mieszkaniowa

Mieszkaniowy zasób Gminy na dzień 31. 12. 08. wynosi 14 lokali mieszkalnych zlokalizowanych w 4 budynkach :w tym 9 lokali mieszkalnych oraz 5 lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 546, 09 m².

1. Lokale mieszkalne:

- lokal o powierzchni 54, 80m²położony w Ługach12/1 (budynek po byłej szkole)
- 3 lokale o łącznej powierzchni 147, 00m² położone w Liberadzu (w budynku po byłej GRN)
- 3 lokale o łącznej powierzchni 156, 48m² w tym jeden lokal niezasiedlony położone w Szreńsku ul. Biezuńska (w budynku w którym znajduje się Ośrodek Zdrowia)
- 2 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 103, 75m² położone w Mostowie (budynek po byłej szkole)

2. Lokale socjalne:

- 3 lokale o łącznej powierzchni 47, 96m² w tym jeden lokal niezasiedlony położone w Szreńsku ul. Żuromińska (budynek po byłym ZBW)
- 2 lokale łącznej powierzchni 36, 10m² w tym jeden lokal niezasiedlony położone w Mostowie (budynek po byłej szkole)

Na lokale socjalne w chwili obecnej oczekuje 6 rodzin z terenu gminy Szreńsk.

Na terenie gminy nie występuje zjawisko bezdomności. W miejscowości Miączyn Duży znajduje się Ośrodek dla Osób Bezdomnych, , Mar-Kot''. Mogą w nim zamieszkać osoby bezdomne z całej Polski.

Zdrowie i opieka zdrowotna

Mieszkańcy gminy korzystają z usług Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Szreń-Med.” w Szreńsku. Informacje uzyskane w NZOZ wskazują, że mieszkańcy zwracają się najczęściej z problemami zdrowotnymi takimi jak: problemy zwyrodnieniowe, nadciśnienie, choroby układu krążenia, choroby wieku starczego, alkoholizm, cukrzyca. Opiekę medyczną sprawuje: lekarz rodzinny, lekarz internista, lekarz pediatra, 3 pielęgniarki oraz położna. Realizowana jest profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży w następujących formach: fluoryzacja, szczepienia, bilanse, pogadanki w szkole, wizyty patronażowe i profilaktyka położnicza, wizyty pielęgniarki. Realizowane są również programy profilaktyczne dla dorosłych takie jak: Profilaktyka Chorób Płuc – Ambulans Rtg, schorzeń oczu – komputerowe badanie wzroku, badanie ciśnienia śródgałkowego, chorób układu krążenia – monitoring RR z systematycznym prowadzeniem książeczek kontroli RR. W szreńskim ośrodku zdrowia znajduje się również Gabinet Stomatologiczny. Mieszkańcy mają też na miejscu Aptekę.

Tabela 8. Świadczenia medyczne NZOZ, „Szreń-Med.”

Ilość świadczeń medycznych	2005		2006		2007	
	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci
	11427	3103	12958	3147	14250	3082
Razem	14530		16105		17332	

Źródło: NZOZ w Szreńsku

Liczba wykonanych świadczeń medycznych na przestrzeni 3 lat wyraźnie wzrosła.

Dużą uciążliwością dla mieszkańców jest mała dostępność do lekarzy specjalistów i specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy.

Institucje pozarządowe

Na terenie Gminy Szeńsk działają następujące instytucje pozarządowe:

- Klub Szkolno – Parafialny „Wojciech”
- Uczniowski Klub Sportowy, „Żak” Szeńsk
- 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej
- 1 parafia Kościoła Rzymskokatolickiego
- Społeczny Komitet Obrony Zabytkowego Parku w Szeńsku

W trakcie rejestracji jest Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Szeńsk.

Organizacje te zajmują się szeroko rozumianą polityką społeczną

Problemy społeczne i ich przyczyny

Problem społeczny to zjawisko społeczne o dużym zasięgu, czy nawet występujące masowo, budzące oddźwięk społeczny oraz w odczuciu społecznym wymagające przeciwdziałania.

Na podstawie warsztatów, ustalono, że największym problemem społecznym gminy jest bezrobocie. Kolejnym wymienianym problemem okazał się brak integracji wśród mieszkańców, a w następnej kolejności alkoholizm, trudna sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych, a także mało zajęć dla dzieci i młodzieży i słaby dostęp do lekarzy specjalistów.

Przyczyny wymienionych problemów społecznych przedstawia Tabela 9. Pomiędzy problemami występują współzależności. Jeden problem przyczynia się do powstania następnego np. osoby bezrobotne często dotyka problem alkoholizmu, a ten z kolei może prowadzić do przemocy w rodzinie.

Tabela 9. Problemy społeczne i ich przyczyny według uczestników warsztatów w Gminie Sześć

Problem społeczny	Przyczyna problemu społecznego
bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> - brak ofert pracy na rynku lokalnym; - niskie wykształcenie i kwalifikacje mieszkańców; - mała aktywność w poszukiwaniu pracy i zdobywaniu nowych kwalifikacji; - ograniczone możliwości przekwalifikowania; - brak pozytywnych wzorców w podejmowaniu zatrudnienia; - niezaradność życiowa; - brak motywacji do podjęcia pracy (niskie wynagrodzenie); - wygodnictwo, lenistwo, roszczeniowość w związku z otrzymywanymi zasiłkami z GOPS; - trudności w założeniu własnej działalności; - trudności w podjęciu pracy ze względu na wiek; - siła robocza wyparta przez rozwój techniki.
brak integracji mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> - niska aktywność społeczna; - brak miejsc do spotkań w większości miejscowości; - brak liderów, którzy zachęciłiby do działania; - zakłócona komunikacja międzyludzka; - mała liczba ofert spędzania wspólnie wolnego czasu dla młodzieży i dorosłych; - ograniczenia finansowe; - mało okazji do integrowania się mieszkańców; - brak zrozumienia potrzeb integracji; - dążenie do na innych celów np. pracy, pieniędzy.
alkoholizm	<ul style="list-style-type: none"> - problemy osobiste; - łatwy dostęp do taniego alkoholu; - brak odpowiedzialności, bezkarność; - niezaradność życiowa; - brak świadomości problemu; - brak motywacji do poprawy własnej sytuacji; - brak pracy, zajęcia; - dziedziczenie złych wzorców; - niska kultura osobista.
trudna sytuacja osób starszych i niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - brak wsparcia ze strony rodzin; - samotność; - brak możliwości zapewnienia całodobowej opieki; - brak pomocy sąsiedzkiej; - niskie dochody; - brak oferty spędzania czasu; - małe zainteresowanie społeczności lokalnej; - trudności w przemieszczaniu się; - nieporadność życiowa; - choroby.

Problem społeczny	Przyczyna problemu społecznego
mały dostęp do specjalistycznych usług medycznych	-zbyt mała liczba dyżurów lekarzy specjalistów -braki w nowoczesnym sprzęcie specjalistycznym -ograniczone nakłady finansowe państwa na ochronę zdrowia -zły stan techniczny budynku NZOZ
mało zajęć dla dzieci i młodzieży	- ograniczona oferta dla dzieci i młodzieży; - brak organizacji młodzieżowych; - brak wsparcia dla liderów; - niska aktywność dzieci i młodzieży; - ograniczone możliwości dojazdu;
przemoc w rodzinie	-nadużywanie i uzależnienie od alkoholu -nieumiejętność radzenia sobie z emocjami -kontynuacja, „złych nawyków” -bezkarność -ukrywanie problemu, wstydlivość tematu -brak pomocy -problemy osobiste

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety i materiału wypracowanego w trakcie warsztatów

Istotnym problemem okazuje się brak integracji mieszkańców - występują słabe więzi między mieszkańcami i nieliczne przejawy wzajemnej pomocy i wspólnych działań. Według uczestników warsztatów w perspektywie pięciu – sześciu lat powinien nastąpić wzrost integracji i powinien on osiągnąć następujący poziom: występują liczne przejawy samopomocy, społeczność jest zintegrowana, mieszkańcy identyfikują się ze społecznością.

Wyniki ankiety

Problemy zdiagnozowano dodatkowo na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych, służących aktualizacji głównych problemów oraz zebraniu opinii mieszkańców na temat poziomu zadowolenia z warunków życia w gminie. Grupa respondentów liczyła 100 ankietowanych, z czego 72 osoby zwróciły wypełnione ankiety (tj. 72%).

- PŁEĆ kobiety - 42 (58, 3%) mężczyźni -30 (41, 7%)
- WIEK 17-25 lat - 11(15, 3%) 26-59-49(68%) 60 i więcej - 12(16, 7%)
- WYKSZTAŁCENIE: podst. -2(2, 7%) zawodowe - 11(15, 3%) średnie-43(59, 8%), policealne - 4 (5, 5%) wyższe - (16, 7%)

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że ankietowani najbardziej zadowoleni są z dostępu do Internetu i do przedszkoli. Ponadto zadowoleni są z warunków mieszkaniowych, z bezpieczeństwa publicznego oraz dostępu do informacji na temat wydarzeń w gminie.

Natomiast najbardziej niezadowoleni są z organizacji czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe oraz z poziomu opieki zdrowotnej. Ankietowani są także niezadowoleni z poziomu udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy i jakości szkół. Wskazują na brak miejsc rekreacji (parki, skwery, place zabaw dla dzieci) Niezadowolenie przejawia się także w dostępności doradztwa psychologiczno – prawnego. Ponadto według ankietowanych istnieją słabe więzi międzyludzkie integrujące mieszkańców gminy.

Według respondentów najważniejszymi problemami gminy są:

- brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież
- bezrobocie
- alkoholizm
- mała liczba lekarzy specjalistów
- izolacja społeczna osób starszych
- brak wiejskich świetlic
- niedostateczne wsparcie psychologiczno – pedagogiczne
- zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych

Ankietowani uważają, że zorganizowanie dla dzieci i młodzieży dodatkowych miejsc do zabaw i nauki w postaci świetlic, zajęć pozalekcyjnych, placu zabaw oraz boiska w znacznym stopniu umożliwiłoby rozwój dzieci i młodzieży. Pomimo, że część dzieci uczestniczy w zajęciach w GOK, ankietowani zasygnalizowali, że oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży jest niewystarczająca.

Dla rodzin dotkniętych alkoholizmem i przemocą, najlepszą pomocą byłaby organizacja grup wsparcia dla osób uzależnionych, współpraca z policją, organizacjami i instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym, a także szerzenie edukacji w tym zakresie (kształtowanie świadomości) wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Ankietowani zdecydowali, że problem ten jest duży na terenie gminy i należałoby poszerzyć działania prowadzące do zmniejszenia problemu alkoholowego.

Na równi z problemem alkoholowym jest problem występującego bezrobocia, prowadzący do ubożenia społeczeństwa. Rozwiązaniem tego problemu oraz zwiększenie zamożności ludności byłoby tworzenie nowych miejsc pracy poprzez przyciąganie inwestorów i tworzenie małych i

średnich przedsiębiorstw. Liczba bezrobotnych w gminie Szreńsk na przestrzeni kilku lat nieznacznie maleje, mimo tego ankietowani nadal uważają problem bezrobocia za bardzo istotny, głównie wśród kobiet po 40 roku życia.

Wśród osób starszych część ich problemów zostałaaby rozwiązana poprzez utworzenie Klubu Seniora, jako miejsca spotkań, kontaktów towarzyskich, spowodowałoby to zmniejszenie poczucia osamotnienia, niechęci wobec życia. Innym problemem jest zbyt mała liczba lekarzy specjalistów. Obecnie dostępne usługi lekarzy specjalistów na terenie gminy są niewystarczające.

Ważny też jest remont istniejących i utworzenie nowych świetlic wiejskich w peryferyjnie położonych miejscowościach. Ankietowani chcą też więcej imprez, które przyczynią się do aktywizacji i integracji mieszkańców.

Rozwiązywanie problemów społecznych możliwe jest przy współdziałaniu instytucji/organizacji działających na terenie gminy tj. Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna, Policja, organizacje pozarządowe, sołectwa, świetlice wiejskie, ośrodek zdrowia, Kościół, . Zasoby poza instytucjonalne tj. kadra pedagogiczna, księża, pracownicy służby zdrowia, urzędnicy, przedsiębiorcy, sołtysi, radni, lokalni liderzy, świetlicowe, kuratorzy rodzinni, wójt, rolnicy, Wymienione wyżej problemy społeczne wiążą się z brakami w zakresie świadczenia usług społecznych w gminie. Wśród nich wyróżnić można braki:

- finansowe np. ograniczone środki finansowe, skomplikowane procedury pozyskiwania środków zewnętrznych;
- kadrowe np. brak usługodawców, specjalistów(psycholog, doradca zawodowy, lekarze specjaliści);
- lokalowe np. brak świetlic wiejskich w kilku miejscowościach, brak lokali na drobne punkty usługowe, ;
- organizacyjne np. mała liczba liderów lokalnych, niska aktywność mieszkańców.

IV. KIERUNKI ROZWOJU GMINY

Wizja

Wizja to pytanie-dokąd zmierzamy? Jak wyobrażamy sobie naszą gminę za kilkadziesiąt lat, biorąc pod uwagę obecne uwarunkowania, zasoby jakimi dysponujemy, ale i istniejące szanse na rozwój. Wizja określa kierunek zmian, jakie mieszkańcy chcą osiągnąć, w stosunku do stanu obecnego. Wizja jest podstawą do określania celu strategicznego.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szreńsk **wizję rozwoju społecznego** sformułowano w następujący sposób:

Szreńsk to gmina dbająca o swoich mieszkańców, o ich zdrowie i bezpieczeństwo, umożliwiająca im harmonijny rozwój, edukację, warunki do pracy i wypoczynku.

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze cele oraz ich poszczególne etapy realizacji. Pozwolą one przybliżyć nas do wcześniej ustalonych zamysłów.

Cele Strategii

W celu właściwego zrozumienia niżej omawianych zagadnień zdefiniowane zostały następujące terminy:

- **cel** – formalnie ustalone i przewidywane do zrealizowania zamierzenie wynikające z potrzeb organizacji i jej otoczenia. Powinien być dokładnym opisem pożądanego stanu przyszłego, z terminem realizacji, realnym, będącym wyzwaniem.
- **cel strategiczny** – cel charakteryzujący się wysokim poziomem ogólności oraz długim terminem realizacji.
- **cel operacyjny** – cel służący realizacji konkretnego celu strategicznego, charakteryzuje się wyższym niż cel strategiczny poziomem szczegółowości.

Społeczna akceptacja oraz identyfikacja mieszkańców z wypracowanymi celami dają szansę władzy lokalnej na przejście z poziomu administrowania do poziomu zarządzania polityką społeczną.

W trakcie konsultacji społecznych z przedstawicielami różnych grup ustalono **5 celów głównych**:

1. Stworzenie warunków do bezpiecznego i zdrowego stylu życia.
2. Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej.
3. Wyrównanie szans i aktywizacja osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, długotrwale chorych, uzależnionych.
4. Wzmocnienie funkcji i znaczenia rodziny.
5. Tworzenie nowych szans rozwoju poprzez większy dostęp do edukacji, kultury i sportu.

Wypracowane cele strategiczne ściśle wiążą się ze zidentyfikowanymi problemami społecznymi:

Cel strategiczny 1 – **Stworzenie warunków do bezpiecznego i zdrowego stylu życia** - określony został na podstawie kilku problemów m. in. braku integracji mieszkańców, przemocy w rodzinie i

trudnej sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 2 – **Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej**– wiąże się bezpośrednio z problemem małego dostępu do specjalistycznych usług medycznych.

Cel strategiczny 3 –**Wyrównanie szans i aktywizacja osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, długotrwale chorych, uzależnionych**– określony został na podstawie problemu dotyczącego bezrobocia, alkoholizmu i trudnej sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych

Cel strategiczny 4 –**Wzmocnienie funkcji i znaczenia rodziny**– sformułowano na podstawie problemu, jakim jest przemoc w rodzinie i alkoholizm oraz trudna sytuacja osób starszych i brak integracji.

Cel strategiczny 5 – **Tworzenie nowych szans rozwoju poprzez większy dostęp do edukacji, kultury i sportu**– wynika z braku integracji i małej ilości zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Realizacja tych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów operacyjnych i podjętych działań w kolejnych latach.

Cel 1. Stworzenie warunków do bezpiecznego i zdrowego stylu życiaCele operacyjne:

- 1.1 Edukacja i włączenie społeczeństwa w poprawę bezpieczeństwa w poszczególnych miejscowościach
- 1.2 Promocja zdrowego stylu życia
- 1.3 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej

Działania:

Lp	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
1.	Wsparcie utworzenia straży obywatelskiej	2010 - 2015	-funkcjonowanie straży w miejscowościach	UG: Sołectwa: Policja
2.	Edukacja w zakresie tzw. czujności sąsiedzkiej	2010 - 2015	-liczba przeprowadzonych spotkań -liczba uczestników tych spotkań	UG: organizacje pozarządowe
3.	Realizacja programów dotyczących zdrowego stylu życia wśród uczniów i rodziców	2009- 2015	-liczba zrealizowanych programów -liczba uczestników	szkoły
4.	Upowszechnianie informacji prozdrowotnych wśród dorosłej populacji gminy	2009 - 2015	-liczba zorganizowanych przedsięwzięć	organizacje pozarządowe
5.	Utworzenie i działalność gminnego Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego	2010 - 2015	-otwarty Punkt Informacyjno-Konsultacyjny -liczba osób korzystających z usług punktu	GOPS

Lp	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
6.	Prowadzenie akcji informacyjnych zwiększających świadomość społeczną o różnych rodzajach przemocy.	2009-2015	-liczba zorganizowanych akcji -liczba uczestników takich akcji	GOPS: szkoły: organizacje pozarządowe

Cel 2. Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej.

Cele operacyjne:

2. 1 Zapewnienie właściwej opieki nad osobami chorymi.
2. 2 Starania o zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów i badań specjalistycznych.

Działania:

L. p.	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
1.	Remont budynku NZOZ w Sześć	2009-2011	-budynek ośrodka zdrowia dostosowany do potrzeb wszystkich pacjentów	UG
2.	Zorganizowanie większej liczby dyżurów lekarzy specjalistów w miejscowym ośrodku	2009-2015	-liczba lekarzy specjalistów -liczba pacjentów korzystających z ich	NZOZ

L. p.	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
	zdrowia.		usług	
3.	Indywidualne wsparcie osób chorych w trakcie leczenia oraz rehabilitacji.	2009-2015	-liczba osób objętych opieką i wsparciem	GOPS; Sołectwa; NZOZ
4.	Wzmożenie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.	2009-2015	-liczba zorganizowanych badań profilaktycznych -liczba zorganizowanych pogadań i prezentacji -liczba osób korzystających z profilaktycznych badań, pogadań i prezentacji	NZOZ; organizacje pozarządowe

Cel 3. Wyrównanie szans i aktywizacja osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, długotrwale chorych, uzależnionych

Cele operacyjne:

3. 1 Stworzenie warunków do aktywnego życia i integracja osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.
3. 2 Pomoc osobom długotrwale bezrobotnym, uzależnionym i wsparcie tych osób w powrocie do aktywności zawodowej i społecznej.

Działania:

L. p.	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
1.	Likwidacja barier architektonicznych w gminie.	2009 - 2015	-liczba budynków użyteczności publicznej bez barier architektonicznych	UG: Sołectwa

L. p.	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
2.	Utworzenie punktu pomocy prawno-psychologicznej	2009 - 2010	-liczba osób korzystających z usług punktu	UG: GOPS
3.	Organizacja zajęć integracyjnych	2009- 2015	-liczba zajęć -ilość uczestników tych zajęć	GOK: szkoły :organizacje pozarządowe
4.	Wsparcie merytoryczne dla opiekunek domowych opiekujących się osobami chorymi i niepełnosprawnymi.	2009- 2010	-liczba opiekunek -liczba osób korzystających z opieki	GOPS
5.	Zapewnienie profesjonalnej opieki terapeutycznej osobom uzależnionym	2009 – 2010	-zatrudniony terapeuta -liczba osób korzystających z opieki terapeutycznej	GKRPA: GOPS
6.	Utworzenie grup wsparcia /samopomocowych typu AA	2010 - 2015	-istniejące grupy wsparcia -liczba osób uczestniczących w spotkaniach	GKRPA: GOPS
7.	Zapewnienie poradnictwa prawnego i doradztwa zawodowego	2010-2015	-istniejący punkt doradztwa -liczba osób korzystająca z poradnictwa	GKRPA: GOPS
8.	Zorganizowanie targów pracy	2010-2015	-liczba osób uczestniczących -liczba osób znajdujących zatrudnienie dzięki targom	UG; GOPS; GOK
9.	Zorganizowanie warsztatów i kursów umożliwiających podnoszenie kwalifikacji i zdobywania nowych umiejętności.	2010-2015	-liczba zorganizowanych warsztatów i kursów -liczba uczestników	GOPS: organizacje pozarządowe

Cel 4. Wzmocnienie funkcji i znaczenia rodzinyCele operacyjne:

4. 1. Organizowanie form edukacji rodziców z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego.
4. 2. Wspieranie i wzmocnianie rodzin w prawidłowym jej funkcjonowaniu.
4. 3. Organizowanie form spędzania czasu osobom starszym.

Działania:

L. p.	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
1.	Doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie edukacji rodziców.	2009-2015	-liczba nauczycieli, którzy ukończyli takie doskonalenie	UG; szkoły
2.	Udzielenie pomocy rodzicom w pojawiających się problemach wychowawczych, prowadzenie działalności profilaktycznej, realizacja programu „Szkoly dla Rodziców”	2009-2015	-liczba przeprowadzonych spotkań z rodzicami -liczba udzielonych porad dotyczących problemów wychowawczych -liczba rodziców uczestniczących w programie	Szkoły; organizacje pozarządowe
3.	Organizowanie spotkań, wyjazdów, wycieczek dla osób w podeszłym wieku.	2009-2015	-liczba zorganizowanych spotkań, wyjazdów, wycieczek -szacunkowa liczba uczestników	GOK; organizacje pozarządowe; GOPS
4.	Utworzenie i działalność Klubu Seniora.	2009-2015	-powstanie klubu -liczba członków klubu	Organizacje pozarządowe, GOK
5.	Organizowanie imprez integrujących rodziny np. Majówki, Święto Rodziny.	2009-2015	-liczba takich imprez -liczba uczestniczących rodzin	GOK; organizacje pozarządowe
6.	Organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie itp.		-liczba zorganizowanych spotkań -liczba osób biorących udział w spotkaniach	GOPS; organizacje pozarządowe; szkoły

Cel 5. Tworzenie nowych szans rozwoju poprzez większy dostęp do edukacji, kultury i sportu**Cele operacyjne:**

5. 1. Zwiększenie dostępu mieszkańców gminy do edukacji, kultury i sportu.
5. 2. Stworzenie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
5. 3. Wzrost integracji społecznej.

Działania:

L. p.	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
1.	Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne.	2009-2015	-liczba zakupionego sprzętu pomocy dydaktycznych -liczba uczniów korzystających z zakupionych przedmiotów	UG; szkoły
2.	Zapewnienie środków na specjalistyczną pomoc świadczoną na terenie szkół (logopeda, pedagog, psycholog).	2009-2015	-liczba istniejących stanowisk -liczba osób korzystających z pomocy	UG; szkoły
3.	Organizacja kursów dla dorosłych.	2010-2015	-liczba zorganizowanych kursów -liczba uczestników, którzy ukończyli kurs	GOPS; GOK; organizacje pozarządowe
4.	Organizacja imprez integrujących mieszkańców, w tym osoby starsze i niepełnosprawne.	2009-2015	-liczba zorganizowanych imprez -szacunkowa liczba uczestników imprez	GOK; UG, organizacje pozarządowe
5.	Reaktywowanie i prowadzenie świetlic wiejskich	2010-2015	-liczba reaktywowanych świetlic wiejskich	UG; Sołectwa
6.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych i zajęć rekreacyjnych dla dzieci	2009-2015	-liczba zorganizowanych zajęć -liczba uczestników tych zajęć	Szkoły; GOK

L. p.	Działanie/zadanie	Termin	Wskaźniki	Podmiot odpowiedzialny
7.	Organizacja wyjazdów kulturalnych, integracyjnych, rekreacyjnych dla mieszkańców gminy.	2009-2015	-liczba wyjazdów -liczba osób uczestniczących w wyjazdach	GOK; organizacje pozarządowe
8.	Wspieranie działalności Młodzieżowej Orkiestry Dętej	2009-2015	-liczba występów zespołu	GOK; OSP; UG; szkoły
9.	W indywidualnych przypadkach pomoc w zapewnieniu niezbędnego oprzyrządowania dziecka niepełnosprawnego w szkole	2009-2015	-liczba dzieci niepełnosprawnych, które otrzymały pomoc	GOPS
10.	Starania o wybudowanie hali sportowej i boiska.	2009-2015	-pozyskanie funduszy na ten cel -powstanie obiektów sportowych	UG

V. Źródła finansowania strategii

Działania realizowane w ramach Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą finansowane ze środków własnych Urzędu Gminy w Szreńsku, Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich oraz ze środków pozyskanych w wyniku przygotowanych wnisków o środki zewnętrzne. Dla prawidłowej realizacji działań pod koniec każdego roku kalendarzowego będzie opracowany harmonogram działań wraz z wskazaniem źródeł finansowania.

Poniżej przedstawiamy możliwości pozyskania środków zewnętrznych:

Starostwo Powiatowe w Mławie

Zgodnie z ogłoszonymi konkursami, pomoc Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego:

Zgodnie z ogłoszonymi konkursami poszczególnych Departamentów:

- Kultury, Promocji i Turystyki
- Edukacji Publicznej i Sportu
- Zdrowia
- Rolnictwa i Modernizacji Terenów Wiejskich

Europejski Fundusz Społeczny (EFS). Środki Europejskiego Funduszu Społecznego przeznacza się w Polsce na realizację Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz Inicjatywy Wspólnotowej EQUER. Priorytety EFS realizowane są w ramach pięciu obszarów wsparcia, które obejmują:

- Aktywną politykę rynku pracy
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego
- Kształcenie ustawiczne
- Doskonalenie kadr gospodarki (promocja potencjału adaptacyjnego) oraz rozwój przedsiębiorczości
- Zwiększenie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy – działania pomocowe planowane w latach 2004-2009. Środki z tych źródeł mają przyczynić się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Projekty finansowane z tych środków powinny być zbieżne z wszystkimi projektami realizowanymi w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz innych przedsięwzięć finansowanych przez Unię Europejską. W dziedzinie społecznej wyróżniono priorytety:

- **rozwój zasobów ludzkich** – promowanie wykształcenia i szkoleń dla pracowników administracji samorządowej, rozwój zasobów kadrowych na poziomie regionalnym, doskonalenie wiedzy i umiejętności zawodowych pracowników administracji powiatowej i gminnej,
- **opieka zdrowotna i opieka nad dzieckiem** – podniesienie poziomu życia przez wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie opieki zdrowotnej, programy wspierające zdrowie rodziny, promocja zdrowia i profilaktyki, zapobieganie przestępczości wśród dzieci i młodzieży, integracja społeczna dzieci niepełnosprawnych.

Fundusz dla Organizacji Pozarządowych (FOP) został ustanowiony w ramach Mechanizmów Finansowych i przeznaczony jest dla organizacji pozarządowych na realizację przedsięwzięć o charakterze niedochodowym, przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG, zwiększenia roli społeczeństwa obywatelskiego Polsce oraz zacieśnianie współpracy pomiędzy Polską a Państwami - Darczyńcami.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem głównym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej.

Cele szczegółowe opracowane na podstawie diagnozy społeczno-ekonomicznej to:

Cel 1. Dopasowanie zasobów pracy do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.

Cel 2. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego.

Cel 3. Podniesienie poziomu i jakości wykształcenia społeczeństwa.

Cel 4. Wsparcie dla budowy sprawnego i partnerskiego państwa.

Cel 5. Wzrost spójności terytorialnej.

VI. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

Proces wdrożenia Strategii oparty jest na zasadach jawności życia publicznego, odpowiedzialności za wykonanie zadań oraz wieloletniego planowania. Strategia będzie wdrożona przez wyznaczone do tego podmioty. Wdrażanie elementów Strategii jest procesem ciągłym. Obejmuje przyjęcie wszystkich założonych celów. Kolejny etap prac to weryfikacja istniejących problemów społecznych i dostosowanie do nich odpowiednich celów i działań. Jednocześnie zostanie wdrożony mechanizm pomiaru i oceny postępów we wdrażaniu Strategii. Zakłada się ponadto możliwość dokonywania modyfikacji i oceny jego realizacji co roku przez Zespół powołany do opracowania aktualizacji dokumentu.

Podmiotem odpowiedzialnym za sferę działań zawartych w Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Osobą odpowiedzialną za koordynację realizacji omawianej strategii jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sześciu. Wdrażanie odbywać się będzie przy aktywnym udziale podmiotów samorządowych, pozarządowych, ale przede wszystkim samej społeczności, która najlepiej wie, jakie są jej potrzeby i jak je najlepiej zaspokoić.

Celem zarządzania realizacją strategii jest planowanie, organizowanie i kontrolowanie wszystkich działań tak, aby strategia, cele a na poziomie operacyjnym zadania i projekty zostały z powodzeniem zrealizowane mimo pojawiających się trudności i ryzyka. Proces ten zaczyna się, zanim jeszcze zostaną zaangażowane jakiegokolwiek zasoby, i jest kontynuowany dopóty, dopóki wszystkie prace nie zostaną wykonane. Zarządzanie strategią, a na bardziej operacyjnym poziomie zarządzanie projektami będzie koncentrowało się na trzech podstawowych parametrach: jakości, kosztach i czasie wykonania. Dobrze zarządzany projekt, zadanie powinno być wykonane zgodnie z przyjętym w założeniach poziomem jakości, mieścić się w określonym czasie i wyznaczonym budżecie.

Realizacja strategii wymaga powołania zespołu wdrożeniowego i zespołów projektowych odpowiedzialnych za kolejne projekty z określonymi zadaniami do wykonania. W zależności od potrzeb oznacza to powołanie odrębnego, całkiem innego od dotychczasowej struktury organizacyjnej w gminie, zespołu składającego się z pracowników różnych działów, komisji z uwzględnieniem osób z zewnątrz urzędu gminy, reprezentujących społeczność lokalną.

Monitoring i Ewaluacja

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja stopnia realizacji zaplanowanych działań, mająca razem z ewaluacją na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szreńsk, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia. Zakłada się **raz do roku** spotkania zespołu roboczego w celu monitorowania przebiegu realizacji zadań (wyznaczonych do realizacji w roku poprzednim) i osiągnięcia celów operacyjnych.

Ewaluacja nastawiona jest na ocenę jakości osiągniętych rezultatów ze względu na różne istotne aspekty procesu wdrażania zadań. W odniesieniu do konkretnych działań przedmiotem oceny będzie odpowiedź na pytania, jak i dlaczego określone rezultaty zostały lub nie zostały osiągnięte. Jak i dlaczego doszło do powstania zmian (np. w procesie edukacji, integracji społecznej, w zachowaniach, postawach, poziomie wiedzy i kompetencji danej grupy mieszkańców gminy).

Zespół ds. Monitoringu i Ewaluacji na spotkaniach roboczych dokonywał będzie:

1. Oceny zadań realizowanych w roku poprzednim bądź realizowanych obecnie na podstawie wskaźników. Aktualizacja danych będzie miała miejsce w czwartym kwartale każdego roku.
2. Identyfikował problemy, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację zadań wyznaczonych oraz
3. Proponował niezbędne korekty i zmiany w zakresie tych zadań.

Działanie 2 i 3 będzie miało miejsce w kwartale czwartym, tak aby dokonane zmiany mogły zostać uwzględnione przy konstruowaniu budżetu na rok kolejny oraz przygotowaniu wniosków o dotacje. Tym samym roczny cykl przeglądu i monitoringu Strategii zostanie zamknięty.

Aktualizacja strategii

Aktualizacja strategii będzie przeprowadzona co dwa lata w I półroczu (kolejna aktualizacja wiosną 2011 r.) . Aktualizacja Strategii będzie dokonywał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szreńsku przy współpracy Wójta Gminy, Pracowników Urzędu Gminy, dyrektorów szkół, przedstawicieli służby zdrowia i policji oraz społeczność gminy, którzy wyrażą chęć udziału w warsztatach dotyczących wypracowania aktualizacji Strategii.

Prace nad aktualizacją Strategii będą poprzedzone zebraniem opinii od społeczności gminy na temat skali problemów społecznych, deficytów i zadowolenia z podjętych działań w sferze polityki społecznej oraz wszystkich niezbędnych danych dotyczących sytuacji społecznej gminy. Następnie na warsztatach ze społecznością, na podstawie zebranych materiałów i wyników monitoringu strategii, zostaną opracowane poszczególne elementy strategii, które wymagają aktualizacji oraz dokonana zostanie weryfikacja i hierarchizacja poszczególnych celów i zadań realizacyjnych. Brane będą pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno ekonomiczne, czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego też przy wyborze zadań do realizacji na kolejne lata, osoby współpracujące powinny uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szreńsk, ale także nowe, nie ujęte w nim zadania.

Planuje się następującą procedurę monitorowania Strategii przed przystąpieniem do aktualizacji:

1. Przegląd Strategii będzie przeprowadzany przez cały okres jej obowiązywania (co dwa lata bardziej szczegółowo). Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie roczne sprawozdanie zawierające informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym roku. Realizatorem powyższych zadań będzie powołany przez Wójta Gminy zespół, który swoje wnioski będzie przedstawiał Radzie Gminy.
2. Wójt, który jest odpowiedzialny za wdrażanie rocznego Planu składa Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji, które przyjmowane są Uchwałą Rady Gminy.
3. Zmiany w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta po

wydaniu stosownej opinii przez odpowiednią Komisję Rady Gminy.

4. Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu w jakim realizowane mają być poszczególne działania/zadania ujęte w Strategii. Wnioski z oceny posłużą jako rekomendacje w kolejnych procesach planowania strategicznego.

Upowszechnienie i promocja SRPS

W ramach upowszechniania Strategii podejmowane będą następujące działania:

1. Umieszczenie dokumentu na stronie internetowej Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
2. Zamieszczenie na tablicy ogłoszeń przy Urzędzie Gminy informacji o przyjęciu Strategii i możliwościach dostępu do niej.
3. Zamieszczenie informacji na temat Strategii w prasie lokalnej .
4. Informowanie o zawartych w dokumencie planach na zebraniach wiejskich.
5. Zapewnienie możliwości zapoznania się przez mieszkańców ze Strategia poprzez udostępnienie jej w biurze Rady Gminy oraz zorganizowanie spotkania lub spotkań z mieszkańcami informującego o obecnym kształcie strategii.
6. Wszystkie sprawozdania i oceny powstające w ramach monitorowania Strategii, jak również jej zmiany będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie poddawana przeglądowi i aktualizacji. Wprowadzane zmiany będą miały formę załączników, które będą uchwalane przez Radę Gminy.

UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań w miarę posiadanych w samorządzie i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Strategia niniejsza jest ogólnym kierunkiem (w bardziej szczegółowej wersji planem działania) przyjmowanym dla właściwego środowiska, została opracowana w oparciu o sporządzoną diagnozę uwzględniającą uspołecznienie procesu zbierania danych oraz weryfikację głównych celów i działań. Poszczególne cele i kierunki działań mogą z czasem ulegać zmianie, jednak zawsze powinny być dostosowywane do zmieniającej się sytuacji społecznej. Autorzy niniejszego dokumentu dziękują wszystkim, którzy przyczynili się do powstania Strategii, osobom fizycznym, przedstawicielom instytucji publicznych i pozarządowych. Autorzy opracowania mają nadzieję na dalszą współpracę w zakresie rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Lista osób i instytucji/organizacji uczestniczących w warsztatach dotyczących aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sześć

L. p.	Nazwisko i imię	Organizacja/instytucja	Liczba warsztatów
1.	Biegańska Krystyna	Dyrektor SP Miączyn Mały	2
2.	Bilicka Agnieszka	Nauczycielka ZPO w Sześć	1
3.	Cegielska Maria	Gminna Biblioteka Publiczna w Sześć	1
4.	Dejewska Elżbieta	Gminny Ośrodek Kultury w Sześć	3
5.	Dorocka-Woźniak Monika	Pracownik Urzędu Gminy w Sześć	2
6.	Haremska Bogumiła	Położna NZOZ w Sześć	1
7.	Jaros Małgorzata	Mieszkaniec Sześć	1
8.	Jastrzębski Tomasz	Nauczyciel SP Proszkowo	2
9.	Łazowa Sylwia	Studentka	1
10.	Nadratowska Agnieszka	Mieszkaniec wsi Ługi	1
11.	Nieznańska Dorota	Pracownik Urzędu Gminy w Sześć	1
12.	Olech Krzysztof	Lekarz NZOZ w Sześć	1
13.	Piątkiewicz Barbara	Pracownik GOPS w Sześć	1
14.	Rutkowska Olga	Pracownik GOPS w Sześć	1
15.	Sadowska Ewa	Mieszkaniec wsi Doziny	1
16.	Siemianowski Marek	Kierownik Posterunku Policji w Sześć	2
17.	Wachowicz Mirosława	Pracownik Urzędu Gminy w Sześć	1
18.	Wójciak Katarzyna	Kierownik GOPS w Sześć	3

Załącznik 2.

Ankieta - Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy

Urząd Gminy przystąpił do aktualizacji **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**.

Strategia precyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy.

Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!**Metryczka (wstawić X przy wybranej odpowiedzi):**Płeć: Kobieta Mężczyzna Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy pracownik fizyczny emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?) **Wykształcenie:**podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w gminie		bardzo niezadowolony(s)	niezadowolony(a)	niezdecydowany(a)	zadowolony(a)	bardzo zadowolony(a)
Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4						
1	Wykorzystanie czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	1	2	3	4
2	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie	0	1	2	3	4
4	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
5	Organizacja imprez cyklicznych w gminie	0	1	2	3	4
6	Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego	0	1	2	3	4
7	Poziom opieki społecznej	0	1	2	3	4
8.	Poziom opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
9.	Bezpieczeństwo publiczne	0	1	2	3	4
10	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	0	1	2	3	4
12	Jakość szkół	0	1	2	3	4
13	Dostępność przedszkoli	0	1	2	3	4
14	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	1	2	3	4
15	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	1	2	3	4
16	Dostępność handlu i usług	0	1	2	3	4
17	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	0	1	2	3	4

W każdym pytaniu od 1 do 6 prosimy o zaznaczenie (X) 2 wybranych odpowiedzi:

1. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Alkohol i papierosy
- Narkotyki
- Chuligaństwo
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Inne (jakie?)

2. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Nieporadność życiowa
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego
- Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
- Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
- Inne (jakie?)

3. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność
- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Inne (jakie?)

4. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Inne (jakie?)

5. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak placówek wychowania przedszkolnego
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki

- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak stołówek szkolnych
- Inne (jakie?)

6. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- Inne (jakie?)

7. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10
 mało ważne bardzo ważne

1	Utworzenie Gminnego Centrum Pomocy Mieszkańcom	
2	Organizacja sieci alternatywnych form wychowania przedszkolnego	
3	Powołanie lokalnego stowarzyszenia na rzecz edukacji i kultury	
4	Powołanie Gminnego Klubu Seniora	
5	Zwiększenie liczby cyklicznych imprez środowiskowych	
6	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego.	
7	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa psychologiczno-pedagogicznego	
8	Zwiększenie wsparcia dla lokalnych inicjatyw społecznych	
9	Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie popołudniowym	
10	Utworzenie świetlic wiejskich	
11	Poszerzenie oferty i opieki medycznej przez SP ZOZ	
12	Utworzenie Gminnego Domu Kultury	

8. Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9 Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

DZIĘKUJEMY!